

Udenrigsministeriet meddeler i november 1979 følgende til Justitsministeriet:

»Så vidt Udenrigsministeriet forstår, er det udgangspunktet for lovudkastene, at der ikke i relation til EF-samarbejdet er behov for særlige regler, idet de allerede gældende regler og praksis med de foreslåede ændringer vil gælde også for danske myndigheders behandling af EF-sager. Specielt gælder, at de typiske dokumenter, der hidrører fra den danske EF-beslutningsproces, efter en konkret bedømmelse hyppigt vil falde ind under særlige undtagelsesbestemmelser i udkastets § 10 og § 11. Udenrigsministeriet er for sit vedkommende enig i dette udgangspunkt.«

Begrundelsen for dette standpunkt er, at ministeriet finder at være dækket ind af andre bestemmelser i lovudkastet.

Ikke desto mindre indeholdt justitsministerens første forslag til lov om offentlighed i forvaltningen (L 131, 1983-84, 2. samling) en særlig regel i lovforslagets § 12, stk. 1, nr. 3, hvorefter dokumenter, der udarbejdes i forbindelse med behandlingen af forslag til EF-vedtagelser, eller som vedrører spørgsmål om fortolkningen eller opfyldelsen af fællesskabsretlige regler, ikke er omfattet af adgangen til aktindsigt. Grunden til denne særbestemmelse om EF-anliggender var ifølge lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen et ønske om at begrænse brugen af de generelt udformede undtagelsesbestemmelser mest muligt. Fordelen herved er åbenbar, idet anmodninger om aktindsigt i EF-dokumenter af den nævnte karakter uden videre kan afslås uden konkret stillingtagen til, om der også er reel grund til at nægte aktindsigt. Forslagsstillerne kan ikke dele den opfattelse, at EF-dokumenter af den i bestemmelsen omhandlede karakter særligt skal behandles med fortrolighed. Det foreslås derfor, at retstilstanden tilbageføres til forholdene under den tidligere offentlighedslov, der så vidt ses ikke har skabt vanskeligheder i forhold til EF-samarbejdet. Som en konsekvens heraf foreslås den ligegyldende bestemmelse i forvaltningslovens § 14, stk. 1, nr. 3, også ophævet.

Selve EF-systemet, herunder navnlig forvaltningsapparatet i Kommissionen og Ministerrådet, fungerer uden formaliseret adgang til offentlighed, i øvrigt i fuld overensstemmelse med kontinentaleuropæisk forvaltningstradition. Problemet har været rejst fra dansk side i 1973, men så vidt vides ikke siden.

Det skete i form af en skriftlig forespørgsel til henholdsvis Ministerrådet og Kommissionen, der begge høfligt, men kort afviste at indføre regler på linje med den danske offentlighedslov i administrationen og anbefale indførelsen af sådanne regler i medlemssta-

terne. Det foreslås, at spørgsmålet genoptages i form af et regeringsinitiativ over for EF, således at der generelt indføres offentlighedsregler svarende til, hvad der er gældende i det medlemsland, hvor der er den største åbenhed.

Et særligt problem udgør rådsvedtagelser, idet der ikke til disse er knyttet nogen begrundelsespligt. Det kan således ikke ses, hvad der har motiveret et bestemt land til at indtage en bestemt holdning. Det foreslås derfor, at hvert land afgiver en skriftlig stemmeforklaring, der er offentligt tilgængelig.

Videre indeholder beslutningsforslaget et krav om forbedret information om vedtagelser i EF's Ministerråd, således at den danske offentlighed får et bredere indblik i dansk EF-politik og dennes konkrete anvendelse i forbindelse med ministerrådsvedtagelser. På baggrund af den markante uenighed i regeringen om offentliggørelse af skriftvekslingen i den sag, EF-Kommissionen har anlagt mod Danmark i forbindelse med licitationen vedrørende Storbæltforbindelsen, har forslagsstillerne fundet det nødvendigt udtrykkeligt at pålægge regeringen en pligt til offentlighed om skriftvekslingen, herunder også de dokumenter, der indleder proceduren ved EF-Domstolen. Bestemmelsen omfatter således som minimum den såkaldte begrundede udtalelse, regeringens svar herpå, stævning og svarskrift samt eventuelt andre efterfølgende processkrifter.

Den offentlige debat forud for møder i Folketingets Markedsudvalg er efter forslagsstillerne opfattelse overordentlig beskedent. I betragtning af den hastigt voksende betydning, EF-vedtagelserne får for det danske samfund, er det særdeles betænkeligt, at dette er tilfældet. Spørgsmålet hænger sammen med, at informationen til Markedsudvalget er ganske utilstrækkelig og præget af det traditionelle hemmelighedskræmmeri inden for udenrigsområdet. Interesseorganisationer m.v. er derfor i væsentligt omfang henvist til ved kontakter i Bruxelles at skaffe sig de fornødne oplysninger om virkninger af direktivforslag og forslag til andre retsakter. En sådan situation virker heller ikke fremmende på mulighederne for den nødvendige offentlige debat.

Der stilles derfor forslag om, at der sker en uddybning og problematisering af de faktuelle oplysninger vedrørende forslag til EF-retsakter, således at forbrugere, erhvervsorganisationer m.fl. kan få lejlighed til en stillingtagen. Det forudsættes, at regeringen tager initiativ til aktivt at lade denne forbedrede information komme til offentlighedens kundskab. Da forslag til EF-vedtagelser ofte gennemgår ændringer under arbejdet i Ministerrådet, pålægges regeringen en